

В Листопаді 2021. року на конференції в ХНПУ я обґрунтував впровадження стандартних індексів всередині творів Великого Учителя Григорія Сковороди. У цій же публікації було анонсоване нове видання “Байок Харківських” англійською мовою, яке готувалося в межах статутної діяльності харківської “Просвіти”. Це видання мало стати першим, де були би запроваджені індекси, що підвищуватимуть культуру цитування та полегшуватимуть дослідження. На початку 2022. року я вирішив, у приватному порядку, до кінця Лютого, створити власний переклад цього твору на сучасну українську літературну мову. Це потрібно було: 1) для вирішення проблеми, що через застарілий інститут авторського права та недостатню інформатизацію — дістати якісний (за повноту вже не говоримо) переклад “Байок Харківських” є непростим завданням; 2) для швидшого впровадження індексів у час особливо великого інтересу до Сковороди. Переклад же англійською мовою, над яким працював авторський колектив, планувалося презентувати до Трьохсотліття.

Загострення війни з російською імперією уповільнило або скасувало багато сквородинських задумів. Публікую переклад, який мав бути оприлюднений дев’ять місяців тому. З передмовою, яка була написана ще тоді.

Очищення планети від москалів наблизить нас до чудового світу, де все буде добре. У розкритті цього Божого задуму велике значення матиме спадок Григорія Сковороди. І, звичайно, всі люди, які присвятили життя ефективній боротьбі зі злом.

Слава Захисникам України.

2.12.2022

Шановні читачі!

2022й рік. Сковородинці всього світу готуються до відзначання трьохсотлітнього ювілею Великого Учителя. А 25го Лютого — відзначають треті роковини найвидатнішого дослідника Сковороди, Леоніда Ушкалова. 13го Березня — тридцяті роковини Анастасії Ніженець. На славу цих двох видатних людей я перекладаю найпростіший і водночас найповніший твір Сковороди ближчою до нас українською мовою.

Цей мій переклад не вийде найкращим. Але є давня й гостра необхідність його зробити. З причин, які я не можу назвати інакше, окрім як кон’юнктурними, в інтернеті хоча б якогось повного перекладу “Байок Харківських” нема. Окрім того, я нещодавно розробив систему посилань на кожен “афоризм” Григорія Сковороди, анонсував цю систему в наукових колах. Щоби не чекати її впровадження через новий переклад англійською мовою, я вирішив швидко підготувати переклад українською. Балансуючи між прагненням якнайточніше відтворити думки Автора, зберегти автентичну красу твору та перекласти зрозуміло, я деколи свідомо вдавався до наголошування на тих нюансах, які в інших перекладах не такі виразні. Також підкреслюю, що я аж ніяк не є знавцем того контексту, в якому творив Сковорода. Моя праця не зможе бути еталоном, але зараз необхідна саме в такій формі для популяризації. Цей переклад викладаю у вільний доступ на умовах ліцензії CC BY-SA та закликаю ним не обмежуватися, вивчати і порівнювати всі наявні переклади Григорія Савича. І, головне, — читати в оригіналі та не забувати, кому ми завдячуємо цій можливості.

Слава Сковороді, Ушкалову та Ніженець.

17.02.2022

БХ Харківські байки

.0 Любий Приятелю!

0.1 Сьомого Десятку Цього Століття, відійшовши від Учительської посади та усамітнившись у розташованих біля Харкова Лісах, Полях, Садах, Хуторах і Пасіках, навчав я себе чеснотам і повчався в Біблії. У цих добродієсних іграх написав півтора десятки Байок, тебе не знаючи. А цього Року в Селі Бабаях примножив їх удвічі. Поміж тим, коли писав додаткові, здавалося, наче ти завжди присутній, схвалюєш мої Думки і так само, як і я, до них долучений. Дарую ж тобі Три Десятки Байок, Тобі й подібним до Тебе.

0.2 Батьківське покарання містить у Гіркоті своїй Солодощі, а Мудра Іграшка ховає в собі Силу.

0.3 Дурну серйозність зустрічають за виглядом, випроводжають зі Сміхом, а розумний Жарт завершується серйозним кінцем.

0.4 Нема смішніше за розумний вигляд із порожніми нутрощами, і немає веселіше за смішне Обличчя із прихованою конструктивністю.

0.5 Згадайте Прислів'я: Красна Хата не Кутами, але Пирогоми.

0.6 Я і сам не люблю брехливої Машкари тих Людей, за котрих можна сказати Малоросійське Прислів'я: Стукотить, Шумить, Гуркотить... (А що там?) Кобиляча Мертва голова біжить. Кажуть і великоросійці, — Летала високо, а села недалёко, — за тих, що багато й Красно Кажуть, а нічого слухати. Не любя мені ця порожня зарозумілість та пишна Порожнеча, а люблю те, що зверху ніщо, але в середині ЩОСЬ, іззовні Лжа, але внутрішньо — Істина. Такого Типу Особа звалася у Греків ΣΙΛΗΝΟΣ, Картинка зверху смішна, але внутрішньо Благоліпна. Друже мій! Не зневажай Байкослів'я, Байка і Притча — те саме. Не за Гаманцем суди Скарб, Праведний Суд суди [Зах. 7:9]. Байка тоді буває поганою і базарною, коли у нищій та смішній своїй Лушпайці не містить Зерна Істини, схожа на Горіх Свищ. Від таких-то Байок відводить Павло свого Тимофія. 1 Тимофію 4:7. [“Цурайся нечистих та бабських байок, а вправляйся в благочесті.”] І Петро не просто відкидає Байки, але хитрі Байки, окрім прикрашеної Подоби, Сили Христової позбавлені. Інколи у ганчір'ї найдорожчий сховано камінь. Розжуй-но ці Павлівські слова: “...на юдейські байки не вважали, ані на накази людей, що від правди відвертаються” [Титу 1:14] Як Обряд без Сили Божої є Порожнечею, так і Байка, але без Істини. Якщо ж із Істиною, хто посміє назвати Оманою? “Для чистих все чисте, а для занечистених та для невірних не чисте ніщо, але занечистилися і розум їхній, і сумління.” Титу 1:15. Цим хворим, позбавленим Страху Божого, а з ним і доброго Смаку, будь-яка Пожива здається гидкою. Не Пожива гидка, але осквернені їхні Ум і Совість.

0.7 Цей Забавний та Фігурний Рід Писань був рідним для найкращих древніх Любомудрів. Лавр зелений, і коли Зима. Так Мудрі й ув Іграшках Розумні, а у Лжі Істинні. А ІСТИНА гострому їхньому Погляду не здалеку виднілася, як ницим Умам, але ясно, наче в Дзеркалі, поставала. А вони, побачивши наживо Її Образ, надали їй подобу різних тлінних Фігур.

0.8 Жодні Фарби не викладають Троянду, Лілею, Нарцис настільки живо, наскільки прекрасно в них утворює невидиму Божу ІСТИНУ, Тінь Небесних і Земних Образів. Звідси народилися Гієрогліфи, Емблеми, Символи, Таїнства, Притчі, Байки, Аналогії,

Приказки. І не дивно, що Сократ, коли йому внутрішній Ангел, Провідник у всіх його справах, повелів писати Вірші, обрав ЕЗОПОВИ БАЙКИ. І як найвитонченіша Картина ненавченим Очам видається Побрехеньками, так і тут робиться.

0.9 Саме Сонце всіх Планет і Цариця БІБЛІЯ з тайнотвірних Фігур, Притч та Аналогій є Богоствореною. Вся ВОНА виліплена з Глини та називається у Павла Дурістю [1 Кор. 1:21]. Але в цю Глину надіхнений Дух Життя, а в цій Дурості криється мудріше за все смертне. Зобразити, припасувати, вподібнити — це Те саме.

0.10 Прийми ж, Любий Приятелю, дружнім Серцем цю воду Думок твого Друга, не позбавлену смаку. Не мої це Думки і не я їх видумав: Істина є безначальною. Але Люблю — тим мої; Люби́ — й будуть твої. Знаю, що твій Тілесний Бовван дуже відрізняється від мого Опудала, але Два різноликі ємкості одним нехай наповняться Напоєм, нехай буде Єдина Душа та Єдине Серце. Це ж і є Істинна Дружба, Думок Єдність. Все не наше, все згине, а саме Боввани наші. Лишень Думки наші завжди з нами, лишень Істина вічна, а ми в ній, наче Яблуня у своєму Зерні, приховаємося.

0.11 Підживлюємо ж Дружбу. Прийміть та частуйтеся з Петром Звірями, Плазунами та Птахами [Дії 10:12]. Бог тебе най благословляє! Із Ним не шкодить і сама Язичницька Отрута. Вони не що інше, як Образи, що прикривають Істину, наче Полотном. Частуйтеся! Оскільки посмакуєш Найкращим із Богом.

0.12 Любий Друже!
Твій вірний Слуга,
Любитель Священної Біблії
Григорій Сковорода.

0.13 1774, в селі Бабаях, на Переддень П'ятидесятниці.

.1.0 Байка перша
Собаки

.1.1 В Селі в Господаря жили двоє Собак. Трапилося біля Воріт проїжджати незнайомій людині. Один із них, вискочивши й побрехавши, допоки незнайома не вийшла з виду, повернувся на Подвір'я.

.1.2 — Що ти від цього отримав? — спитав інший собака.

.1.3 — Принамні, не так нудно, — той відповів.

.1.4 — Але не всі ж, — сказала розумна, — проїжджі такі, щоби їх вважати супротивниками нашого Господаря, а то би я й сама обов'язку свого не залишила, не дивлячись на те, що минулої ночі Нога моя Вовчими Зубами була пошкоджена. Собакою бути незле, але без причини гавкати на кожного — погано.

.1.5 СИЛА
Розумна Людина знає, що сварити, а Безумна — безтямно патякає.

- .2.0 Байка друга
Гава та Чиж
- .2.1 Неподалік Озера, в котрому видно було Жаб, співав Чиж, сидячи на гілці. Гава поблизу теж собі кумкала. Бачить, що Чиж співати не перестас:
- .2.2 — Чого ти тут дмешся, Жабо?
- .2.3 — А нащо ти мене Жабою звеш? — спитав Чиж Гаву.
- .2.4 — А на те, що ти точно такий же зелений, як он тая Жаба.
- .2.5 А Чиж сказав: — О, якщо я Жаба, тоді ти викапана Райка за внутрішнім твоїм знаряддям, котрим Спів, вельми до неї подібний, відправляеш.
- .2.6 СИЛА
Серце і Мораль Людини, а не її зовнішні якості, мають Свідчити, ким вона є. Дерево від Плодів пізнається. [Мат. 12:33]
- .3.0 Байка третя
Жайворонки
- .3.1 Ще у Стародавні Віки, саме в ті часи, коли в Орлів Черепахи літати вчилися були, молодий Жайворонок сидів неподалік того Місця, де одна зі згаданих Черепах, за оповіддю мудрого Езопа, літання своє успішно на Камінь завершила з великим Шумом і тріском. Молодик, перелякавшись, пробрався із трепетом до свого Батька:
- .3.2 — Батечко! Звичайно, біля тієї Гори сів Орел, за котрого ти мені колись казав, що він Птах страшніший і сильніший за всіх...
- .3.3 — За чим ти здогадуєшся, Синку? — запитав Старий.
- .3.4 — Батечко! Як Він сідав, я такої швидкості, Шуму й Гуркоту ніколи не бачив!
- .3.5 — Синку любий мій! — сказав Старий. — Твій Розум молодий... Друже мій, знай, і завжди собі цю Пісеньку співай:
- .3.6 Не те Орел, що літає,
Але те, що Легко сідає...
- .3.7 СИЛА
Багато хто без Природи великі справи починають, але Зле завершать. Добрий намір і Кінець всякій справі є Печать.

- .4.0 Байка четверта
Голова і Тулуб
- .4.1 Тулуб, одягнений у пишні та розкішні Вбрання, величався перед Головою та дорікав їй тим, що на неї ані десята Доля не припадає проти його пишноти...
- .4.2 — Чуєш, Дурнику! Якщо може вміститися Розум у твоєму Череві, то розмірковуй, що це робиться не за великі твої Чесноти, але тому, що не можна тобі обійтися настільки малим, як мені, — сказала Голова.
- .4.3 Баєчка ця для тих, котрі Честь свою ґрунтують на самих пишнотах.
- .5.0 Байка п'ята
Чиж і Щиглик
- .5.1 Чиж, вилетівши на волю, злетівся з давнім своїм Товаришем Щиглом, котрий спитав його:
- .5.2 — Як ти, Друже мій, звільнився?.. Розкажи мені!
- .5.3 — Дивовижним випадком, — відповідав Полонений. — Багатий Турок приїхав із Посланцем у наше Місто та, походжаючи задля Допитливості Ринком, зайшов до нашого Пташиного ряду, в котрому нас біля Чотирьох Сот у Господаря одного висіло в Клітках. Турок довго на нас, як ми одне перед одним виспівували, дивився із жалем. Нарешті:
- .5.4 — А скільки просиш Грошей за всіх? — спитав нашого Господаря.
- .5.5 — 25 карбованців, — відповів.
- .5.6 Турок, не кажучи ані слова, викинув Гроші та звелів собі подавати по одній Клітці, з котрих кожного з нас на волю випускаючи, втішався, дивлячись у різні боки, куди ми розліталися.
- .5.7 — А що ж тебе, — спитав Товариш, — заманило в Неволю?
- .5.8 — Солодкий Харч та гарна Клітка, — Відповідав Щасливець. — А тепер доки не помру, дякуватиму БОГУ наступною Пісенькою:
- .5.9 Ліпше хай Сухар з Водюю,
Аніж Цукор із Бідою.
- .5.10 СИЛА
Хто не полюбляє клопотів, має навчитися просто й убого жити.

- .6.0 Байка шоста
Годинникові Коліщата
- .6.1 Коліща Годинникової Машини спитало в Іншого:
- .6.2 — Скажи мені, для чого ти крутишся не по-нашому, але у протилежний бік?
- .6.3 — Мене, — відповідало Інше, — так зробив мій Майстер, і цим Вам не лише не заважаю, але ще й допомагаю тому, щоби наш Годинник ходив відповідно до Сонячного Кола.
- .6.4 СИЛА
За різними Природними Схильностями й Шлях життя різний. Однак Усім один Кінець: Чесність, Мир і Любов.
- .7.0 Байка сьома
Орел і Сорока
- .7.1 Сорока Орлові казала:
- .7.2 — Скажи мені, як тобі не обридає без перестанку вихором крутитися на просторах Висотах Небесних? І то в Гору, то вниз, наче по гвинтових Сходах вештатися?..
- .7.3 — Я би ніколи на Землю не спустився, — відповідав Орел, — якби тілесна Потреба до того мене не приводила.
- .7.4 — А я ніколи би не відлітала від Міста, — сказала Сорока, — якби Орлом була.
- .7.5 — І я те саме би робив, — казав Орел, — якби був Сорокою.
- .7.6 СИЛА
Народжені на те, щоби Вічністю забавлятися, приємніше живуть у Полях, Гаях і Садах, аніж у Містах.
- .8.0 Байка восьма
Голова та Тулуб
- .8.1 — Завдяки чому ти жива би була, — спитав Тулуб Голову, — якби від мене Життєвих Соків частину в себе не витягувала?
- .8.2 — Щира правда, — відповідає Голова, — але в нагороду за це моє Око дає тобі Світло Правди, а я підказую, даю Поради.
- .8.3 СИЛА
Народ повинен Володарям своїм служити та їх кормити.

- .9.0 Байка дев'ята
Мурашка та Свиня
- .9.1 Свиня з Мурашкою сперечалися: хто із них двох багатіше? А Віл був свідком Правоти і стороннім Суддею.
- .9.2 — А чи багато в тебе Хлібного Зерна? — спитала з гордою посмішкою Свиня. — Прошу оголосити, Шановна Пані...
- .9.3 — Маю повнісіньку Жменю Найчистішого Зерна, — щойно сказала Мурашка, раптом зареготали Свиня та Віл з усієї потуги.
- .9.4 — Так ось же нам буде Суддею Пан Віл, — говорила Свиня. — Він двадцять років з гаком відправляв з великою Славою Суддівську Посаду, і можна буде сказати, що Віл поміж усією своєю Братією найвитонченіший Юриста та найгостріший Арифметик й Алгебраїк. Його Благородіє може наш Спір легко розв'язати. Ба Віл же і в Латинських диспутах, здається, Несамовитий.
- .9.5 Віл опісля цих слів, мудрою Тваринкою сказаних, одразу ж скинув на Рахівниці та за допомогою арифметичного множення виніс Ухвалу:
- .9.6 “Оскільки бідна Мурашка лишень одну Жменю Зерна має, як сама зізналася в тому добровільно, та й окрім Зерна нічого більше не споживає, а супроти того в Пані Свині наявна ціла Діжа, що Жмень триста з третиною містить, того заради за всіма Правилами Здорового Глузду...”
- .9.7 — Не те ви рахували, пане Воле, — перервала його Промову Мурашка. — Вдягніть окуляри, та витрати проти Прибутків Скиньте на Рахівниці...
- .9.8 Справа обернулася суперечкою та була перенесена до Вищого Суду.
- .9.9 СИЛА
Не малим є те, чого на простий побут достатньо, а достатньо — то вже Достаток.
- .10.0 Байка десята
Дві Курки
- .10.1 Трапилося дикій Курці залетіти до домашньої.
- .10.2 — Як ти, сестро, в Лісах живеш? — спитала свійська.
- .10.3 — Точнісінько так, як і решта Птахів лісових, — відповідала дика. — Той же БОГ і мене харчує, котрий диких годує Голубів Зграю...
- .10.4 — Так вони ж і літати можуть добре, — зазначила Господиня.
- .10.5 — Це правда, — сказала дика, — і я тим самим Повітрям літаю та вдоволена крильми, від Бога мені даними...
- .10.6 — Ось цьому-то я, Сестро, не можу вірити, — казала домосідка, — бо ж я з трудом можу перелетіти он до Того Сараю...

- .10.7 — Не сперечаюся, — каже дика, — та при тому ж, дозвольте припустити, Голубонько моя, що Ви з маленьких Рочків, щойно народилися, волієте подвір'ям Гній порпати, а я своє літання Щоденним Досвідом примушена закріплювати.
- .10.8 СИЛА
Багато хто, що самі зробити не можуть, в тому й іншим не можуть вірити. Безліч комфортом відучені подорожувати. Це дає знати, що як Практика без сродности є недоцільною, так Сродність — закріплюється працелюбством. Яка користь знати, яким Чином робиться справа, якщо на те навичок нема? Дізнатися не важко, а важко навикнути. Наука і навички — це одне й те саме. Вона не у знанні живе, але в робленні. Відання без діла є мукою, а діло без Природи. Ось чим відрізняється SCIENTIA ET DOCTRINA! (ЗНАННЯ Й НАУКА).
- .11.0 Байка одинадцята
Вітер і Філософ
- .11.1 — Ох, проклятуций, Дідько би тебе забрав!..
- .11.2 — За що ти мене свариш, Пане Філософе? — спитав Вітер.
- .11.3 — За те, — відповідає Мудрець, — що як тільки я відчинив Вікно, щоби викинути геть Часникові ошурки, ти як дмухнув проклятим твоїм Вихором, так все назад по всьому Столу та по всій Хаті порозкидав. Та ще при тому Останній Келих з Вином перекинув і розбив, не згадуючи того, що роздув із папірця Тютюн, всю Тарелю з їжею, котру я після роботи збирався був поїсти, геть засмітив...
- .11.4 — Та чи знаєш, — каже Вітер, — хто я такий?
- .11.5 — Чи я тебе не розумію? — заволав Фізик. — Нехай про тебе мужиччя розмірковує. А я після Небесних Планет тебе своєю увагою не вшановую. Ти сама лише Порожня Тінь...
- .11.6 — А якщо я, — каже Вітер, — Тінь, так є при мені й Тіло. І Правда, що я Тінь, а не видима в мені Божа Сила є справжнім Тілом. І як же мені не віяти, якщо мене усезагальний наш ТВОРЕЦЬ і всепроникне ЄСТВО рухають?
- .11.7 — Знаю, — сказав ФІЛОСОФ, — що твоє ЄСТВО неповинне, оскільки ти Вітер...
- .11.8 — І я знаю, — казав Дух, — що в тобі стільки є Розуму, скільки в тих двох Мужиках, із котрих Один, нагнувшись, привітав мене задньою безчесною Частиною, задерши Одяг, за те, що я роздував Пшеницю, як Він Її Чистив, а Другий такий само Комплімент зробив у той Час, як я йому не давав доскладати Копицю Сіна, і ти в них достойний бути Головою.
- .11.9 СИЛА
Хто на Погоди або на Врожаї сердиться, той супроти самого БОГА, що Все вибудовує, гордує.

- .12.0 Байка дванадцята
Точило й ніж
- .12.1 Ніж бесідував із Точилом.
- .12.2 — Звісно, ти нас, ріднесеньке, не любиш, бо не бажаєш обрати нашу долю й бути Ножем...
- .12.3 — Якщо би я гострити не годилася, — сказало Точило — не відмовило би Вашій Пораді перейняти становище. А тепер тим-то самим вас люблю, що не хочу бути вами. І, звичайно, ставши ножем, ніколи стільки Одне не переріжу, скільки всі ті Ножі й Мечі, котрі за все Життя моє перегострю. А цими часами Точил дуже бракує.
- .12.4 СИЛА
Народжуються й такі, що на Військову Службу та до Шлюбу не хочуть, аби інших більш вільно заохочувати до розумної Чесності, без котрої будь-яке Становище до добра не приведе.
- .13.0 Байка тринадцята
Орел і Черепаха
- .13.1 На похилому над Водю Дубі сидів Орел, а Неподалік Черепаха своїй Братії проповідувала Наступне:
- .13.2 — Пропадить пропадом польоти... Покійна наша Прабаба, дай Бог їй Царство Небесне, навіки пропала, як ми знаємо з Курсу Гісторії, через те, що цій проклятій Науці почала було в Орла навчатися. Сам Сатана її вигадав...
- .13.3 — Чуєш, Дурепо! — перервав її Проповідь Орел. — Не через те загинула премудра твоя Прабаба, що літала, але тому, що взялася за це не за Природою, а літання завжди не гірше від плазування.
- .13.4 СИЛА
Любов до Слави й Розкошування багатьох затягнули у Становище, геть Природі їхній супротивне. І тим їм гірше буває, чим Становище видатніше; і вельми небагатьох Мати народила, наприклад, до Філософії, до Духовного життя.
- .14.0 Байка чотирнадцята
Сова та Дрізд
- .14.1 Щойно Сову угледіли Птахи, почали наввипередки скубти.
- .14.2 — Чи не прикро вам, Добродійко, — запитав Дроздик, — що без будь-якої вашої провини нападають? І чи це не дивно?
- .14.3 — Аж ніяк не дивно, — відповідала Вона, — Вони й поміж собою те ж саме завжди роблять. А що стосується Прикrostі, я її тому легко переносу, що хоча мене Сороки з

ґавами та Граками скубуть, однак Орел із Пугачем не чіпають, при тому й Атенські Громадяни мають мене в пошані.

.14.4 СИЛА

Ліпше в Однієї розумної та добродушної людини бути в Любові та пошані, аніж у Тисячі Дурних.

.15.0 Байка п'ятнадцята
Змія та Ропуха

.15.1 Як Змія навесні скинула Линовище, її угледіла Ропуха:

.15.2 — Наскільки ж ви, Добродійко, — сказала із подивом, — помолодшали! Що є причиною цього? Прошу повідомити.

.15.3 — Я вам Охоче повідомлю свою Пораду, — Змія каже. — Ходіть за мною.

.15.4 І повела Ропуху до тієї тісної Шпарини, крізь котру вона, з великими труднощами продершись, все давнє Лахміття із себе стягнула.

.15.5 — Ось, пані Ропухо! Пользуйте-но крізь Вузкий цей Прохід. А як тільки пролізете, миттєво обновитеся, залишивши весь непотріб по той бік.

.15.6 — Та ти ж мене тут хочеш задушити? — скрикнула Ропуха. — Навіть коли мені сюди вдасться пропихнутись, тоді з мене останню Шкіру здере...

.15.7 — Прошу ж не погніватися, — сказала Змія, — окрім цього Шляху не можна вам туди дійти, де мені бути вдалося.

.15.8 СИЛА

Чим краще Добро, тим більшим трудом окопалося, як ровом. Хто Труда не перейде, до добра не дійде.

.16.0 Байка шістнадцята
Жаби

.16.1 Як висохло Озеро, так Жаби пострибали шукати собі нове житло. Врешті всі вигукнули:

.16.2 — Ох, яке ж багате озеро! Воно буде нам вічним житлом.

.16.3 І тут же попірнали в нього.

.16.4 — А я, — сказала з-поміж них Одна, — жити наміряюся в Одному з Джерел, що Ваше озеро наповнюють. Бачу в далечині затінькуватий Пагорб, що поси́ла сюди багато потічків. Там сподіваюся знайти для себе добре Джерело.

.16.5 — А нащо, Тітонько? — запитала Молодка.

.16.6 — А на те, Голубко моя, що потічки можуть відвестися в інший бік, а ваше Озеро так само може висохнути. Джерело для мене завжди надійніший за Калюжу.

.16.7 СИЛА

Всякий Достаток може оскудіти й висохнути, як Озеро може. А Чесне Ремесло є неоскудним Джерелом не щедрого, але безпечного Прокорму. Багатьма-багато Багачів щодень перетворюються на Бідаків! В цій кораблетрощі Єдиною Гаванню є ремесло. Найбідніші раби народжуються із предків, які жили в Калюжі великих Прибутків. І не дарма Платон сказав: “Всі Королі з рабів, а всі раби породженні з Королів”. Це буває тоді, коли Володар усьому, Час, знищує Достаток. Най знаємо, що всіх Наук Голова, Око й Душа — це навчитися Життя жити порядне, ґрунтоване на Законі ВІРИ і СТРАХУ БОЖОГО, як на найголовнішому Пункті. Цей Пункт є Основою та Джерелом, яке народжує струмочки Громадянських Законів. Він є НАРІЖНИМ КАМЕНЕМ для зодчих Благословенного Життя, і цього Каменю Твердість містить всі Посади й Науки в Користі, а вони вже — Суспільство в Благоденстві.

.17.0 Байка сімнадцята

Два цінні Камінці: Алмаз і Смарагд

.17.1 Найвищих якостей Смарагд, перебуваючи при Королівському Дворі у славі, пише своєму другові Діамантію наступне:

.17.2 Любезний Друже!

.17.3 Жалію, що не дбаєш за свою Честь та похованим у Попелі живеш. Твої дарування мені відомі. Вони достойні Чесного та Видного Місця. А зараз ти подібний до запаленого, але прихованого Світильника. До чого наше сяйво, якщо воно не дивує та не веселить народ? Цього тобі бажаючи, незмінно Друг твій Смар...

.17.4 Найдорожчий Друже! (Відповідає Алмаз)

.17.5 Наше Сяйво з видного місця живить Народну Марнославу. Нехай глядять на блискучі Небеса, не на нас. Ми — слабенька Копія Небес. А Ціна наша, або Честь, завжди при нас і всередині нас. Огранювачі не дають її нам, а відкривають її в нас. Вона видним Місцем та Людською хвалою не примножується, а презирством, забуттям і Хулою не зменшиться. В цих Думках Завжди Друг твій Діам.

.17.6 СИЛА

Ціна та Честь — це те саме. Хто її не має всередині себе, набуваючи Брехливої Подоби іззовні, надягає вигляд псевдо-Алмаза та фальшивої Монети. Хибно в Народі кажуть так: “Зробили Абрама Чесною Людиною”. А слід би казати так: “Засвідчено перед Народом за Честь Абрама”. Просвіта або Віра Божа, Милосердя, Великодушність, Справедливість, Постійність, Чистота... Ось Ціна наша й Честь! Стародавня Приказка: Дурні шукають Місця, а розумних і в Кутку видно.

- .18.0 Байка вісімнадцята
Собака та Кобила
- .18.1 Кобила, поноску носити навчена, надмірно кичувалася. Вона смертельно не любила хитруна Меркурія (так звався вижель) і, бажаючи його вбити, за кожної нагоди Грозила йому задніми Копитами.
- .18.2 — Чим я завинив, Пані Діано? — казав вижель Кобилі. — За що я вам настільки огидний...
- .18.3 — Бридото!.. Лишень почну при Гостях носити поноску, ти дужче від усих регочеш. Хіба ж моя Наука для тебе Посміховисько?
- .18.4 — Пробачте, Пані, мене, не приховую цього свого Природного Пороку, що мені видається смішним і Добре Діло, діяне без Природи.
- .18.5 — Сучий Сину! Що ж ти хвалишся Природою? Ти ненавчений Невіглас! Хіба не знаєш, що я навчалася в Парижі? Та й чи тобі смислити те, що Вчені кажуть:
- .18.6 ARS PERFICIT NATURAM
- .18.7 А ти де навчався й від кого?
- .18.8 — Матінко! Якщо вас навчав Славний Татко Пітек {Гелленське слово. Означає: Мавпа, Родоводу і зросту Великого.}, то мене навчив Спільний наш ОТЕЦЬ НЕБЕСНИЙ, давши мені до цього Сродність, а Сродність — Охоту, Охота — Знання та Звичку. Можливо, тому діло моє не смішне, але похвальне.
- .18.9 Діана, не витримавши, уже примірялася бити задньою, але вижель пішов.
- .18.10 СИЛА
- .18.11 Без Природи наче без Пуття. Чим далі заходиш, тим безпутніше блукаєш. Природа є вічним Джерелом Охоти. Ця Воля (за Приказкою) дужча за всяку Неволю. Вона спонукає до Частого Досвіду, а Досвід є Отцем Вмінням, Знанням та Навичкам. Звідсіля зродилися всі Науки та Книги, й Технології. Ця головна та Єдина Вчителька певно навчає Птаха літати, а Рибу плавати. Премудра ходить в Малоросії Приказка:
- .18.12 БЕЗ БОГА ні до Порога, а з НИМ хоч за Море.
- .18.13 БОГ, ПРИРОДА і МІНЕРВА — є те ж саме. Як непридатна Сіль без Смаку, як Цвіт без природних своїх Пахоців, а Око без Зіниці, так несродна Діяльність завжди позбавлена чогось Таємного. Але це таємне є ГОЛОВНИМ, і грецькою називається воно ТÒ ΠΡΕΠΟΝ [“належне”], тобто Благоліпність, або ж Краса, і не залежить від Науки, але ж Наука від нього. Пані Діана, як надто Навчена, але не надто Благорозумна Тварина, зволіла протиставити:
- .18.14 ARS PERFICIT NATURAM
- .18.15 Але коли Сродности нема, тоді скажи, будь ласка, що може привести до Досконалості Навчання? Слівце “PERFICIT” означає: приводить до Досконалості або до Закінчення. Адже Кінець, як у Кільці, знаходиться завжди при своєму Початку, залежний від нього, як Плід від Зерня свого. Знаймо, що Будинок без Проекту і Фундаменту Дахом своїм із Вінчиком не увінчається.

- .19.0 Байка дев'ятнадцята
Нетопир і Двоє Пташенят — Горлицине й Голубине
- .19.1 Великий глибокоземний Звір, живучий у Землі, наче Кріт, Великий Кріт, коротко кажучи, писав найсолодкослівнішого Листа до Живучих на Землі Звірів і до Повітряних Птахів. Сила була такою: “Дивуюся Забобонності вашій. Вона у Світі знайшла те, чого ніколи ніде немає і не бувало. Які Безглузди вам закинули думку, наче у Світі є якесь Сонце? Воно на зборах ваших прославляється, головує у Ділах, закарбовує Кінці, усолоджує Життя, оживляє Твориво, просвітлює Тьму, розливає Світло, оновлює Час. Який ще Час? Сама лишень є Тьма у Світі, так один і Час, а іншому Часові бути — аби що, дурниця, нісенітниця. Оця одна ваша дурниця є плодитою Матір'ю й інших Дуроців. Повсюдно у вас брешуть: Світло, День, Вік, Промінь, Блискавка, Веселка, Істина. Ну а найсмішніше — вшановуєте Химеру, що зветься Оком, наче воно — Дзеркало Світу, Світла приймалище, Радости вмістилище, Двері Істини... Оце барбарство! Любезні мої друзі! Не будьте Ницими, скиньте Ярмо забобонів, не вірте нічому, допоки не візьмете в Кулак. Повірте мені: не те Життя, щоби зріти, але те, щоби щупати. Від 18 дня, Кв., 1774 року. З Підземного Світу. N. N.”
- .19.2 Цей лист сподобався багатьом Звірям і Птахам, наприклад Сові, Дрімлюзі, Сичу, Одуду, Яструбу, Пугачу, окрім Орла та Сокола. А дужче від усіх Нетопир розтікався мислю по древу щодо цього шляхетного Догмату та, побачивши Горлициного та Голубиноного Синів, старався їх цією високопарною Філософією зробити щасливими. Але Горлицин сказав:
- .19.3 — Батьки наші є ліпшими за тебе для нас Учителями. Вони нас народили у Темряві, але для Світла.
- .19.4 А Голубеня відказувало:
- .19.5 — Не йму віри Ошуканцеві. Ти мені й до того казав був, що у Світі Сонця немає. Але я, народившись у дні Мороку, Сьогоднішнього Недільного дня побачив рано Світанок найпрекраснішого всесвітнього Ока. Та й Сморід, який від тебе та Одуда йде, свідчить, що живе у вас всередині недобрий Дух.
- .19.6 СИЛА
Світло й Темрява, Тління й Вічність, Віра та Нечестя Світ весь складають, й одне іншому потрібне. Хто Тьма — будь Тьмою, а Син Світла най буде Світлом. За їхніми плодами впізнаєте їх.
- .20.0 Байка двадцята
Верблюди і Олень
- .20.1 Африканський Олень Часто харчується Зміями. Й оцей, нажершись досита їх та не терплячи всередині пекучої Отрутою Спраги, швидко, як Птах, опівдні пустився до Джерел водних і на Гори високі. Там побачив Верблюда, що пив у Потічку каламутну воду.
- .20.2 — Куди квапишся, Пане Рогане? — вигукнув Верблюд. — Напийся зі мною в оцьому ручайку.
- .20.3 Олень відповідав, що він каламуті пити з насолодою не може.

- .20.4 — Ото ж бо ваша Братія надмірно ніжні та мудровані. А я навмисно скаламучую: каламуть мені солодша.
- .20.5 — Вірю, — сказав Олень. — Але я народжений пити найпрозорішу Джерельну Воду. Цей же потічок доведе мене до самої своєї Голови. Щасливо залишатися, Пане Горбане.
- .20.6 СИЛА
- .20.7 БІБЛІЯ це Джерело. Народна в Ній Гісторія та Плотські Імена — то Грязюка й каламутний Мул. Цей Живої Води Фонтан подібний до Кита, випускаючого уверх із Ніздрів сокровенну Воду нетління, за котру писано: “Вода Глибока, Порада в Серці Людини, Щедра Ріка і Джерело Життя”. Прип. 18:4, 20:5.
- .20.8 Хто Верблюд, та людина п’є потопне збурення Слів, не сягаючи тієї Джерельної Глави: “Голови ти Моєї оливою не намастив” [Луки 7:46]. А Олень до Чистої Води приходить з Давидом: “І спрагнув Давид та й сказав: Хто напоїть мене водою з криниці, що в брамі?” 2 Царств 23:15. Слово, Ім’я, Знак, Шлях, Слід, Нога, Копито, Термін — є то тлінні брами, які ведуть до Джерела нетління. Хто не розділяє словесних Знаків на Плоть і Дух, та людина не здатна розрізнити між Водою і Водою [Буття 1:6], Красот Небесних і Роси. Поглянь на 33:13 Повторення закону. І є скотина нечиста, що копито її не роздвоєне. І яка сама, така їй і БІБЛІЯ. За неї-то влучно сказано: “Зі справедливим Ти справедливо поводишся...” [2 Царств 22:26] Описувачі Звірів пишуть, що Верблюд, беручись пити, завжди збурює Воду. Але Олень — Любитель Чистої.
- .20.9 Ця Байка писана на Великдень Опівдні, 1774, у Бабаях.
- .21.0 Байка двадцять перша
Зозуля і Косик
- .21.1 Зозуля прилетіла до Чорного Дроздика.
- .21.2 — Як тобі не нудно? — питає його. — Що ти робиш?
- .21.3 — Співаю, — відказує Дроздик, — бачиш...
- .21.4 — Я й сама співаю частіше за тебе, та все одно нудно...
- .21.5 — Та ти ж, Пані, лишень одне й робиш, що, підкинувши до чужого Гнізда свої Яйця, з місця на місце перелітаючи, співаєш, п’єш та їси. А я сам годую, бережу й навчаю своїх дітей, а свої труди полегшую співом.
- .21.6 СИЛА
Безліч людей, закинувши сродний для них Обов’язок, лишень співають, п’ють та

їдять. У цьому Байдуванні потерпають від непереносимої та Більшої Нудьги, аніж працюючі без Відпочинку. Співати, пити та їсти не є Ділом, але Головного нашого сродного Діла — лишень хвостик. А хто для того їсть, п'є та співає, щоби Охочіше після спочинку взятися за Обов'язок, як за свій шлях попереду, цим людям Нудьгу прогнати не вартує багато: така людина кожен День і в справах, і в гулянні, і за неї ж і Прислів'я: Добрій Людині кожен День є Святим. Обов'язок наш є Джерелом Веселощів. А якщо когось власний Обов'язок не звеселяє, то та людина, звісна річ, не до нього сродна, не є його Другом вірним, лишень Щось у ньому любить; і як неспокійна, так же й нещаслива. Але нічого настільки не солодке, як Спільний усим нам Обов'язок. Він є шуканням Царства Божого та є Головою, Світлом і Сіллю кожного Особистого Обов'язку. Найвидатніший Обов'язок не звеселяє і без Страху Божого є, наче без Голови, мертвим, наскільки би він не був його носіям сродний. “Страх Господень звеселює Серце” [Сирах 1:12]. Воно, лиш щойно почне до нього Думки свої, раптом пожвавлюється, а Біс Нудьги та Зневіри, наче Пил Вітром зметений, тікає. Усі ми не до всього, але до цього всяка Добра Людина народилася. Щаслива людина, що сполучила сродний Особистий Обов'язок зі Спільним! Таким є Істинне Життя. І тепер можна розуміти наступне Сократове Слово: “Деякі на те живуть, щоби їсти й пити, а я п'ю та їм для того, щоби жити”; і що Найкращі справи є нудними без відпочинку, але байдики бити — у сто разів нудніше.

.22.0 Байка двадцять друга
Обірник та Алмаз

.22.1 Отой самий Обірник, у котрому в давнину Езопів Когут напорпав дорогоцінний Камінець, дивувався з Алмазу й цікаво запитував:

.22.2 — Скажи мені, будь ласкавим, як утворилася на тебе ціна така велика? І за що тебе Люди настільки шанують? Я удобрюю Ниви, Сади, Городи, приношу Красу і Користь. Але при всьому тому ані десятої частки не маю Визнання, порівняно із твоїм.

.22.3 — І сам не знаю, — відказує Алмаз. — Я такою ж, що і ти, є Землею, і Набагато гіршою за тебе. Вона — це перепалена Сонячним Жаром Жужіль. Але лише в сухих моїх Водах благоліпно зображається Блиск Сонячного Світла, без котрого всі твої Удобрення — Порожні, а проростання — Мертві, за старим Прислів'ям: В Полі Пшениця Роком родиться, не Нивою, не Гноєм.

.22.4 СИЛА

.22.5 Світські Книги, беззаперечно, наповнені всеможливими Користю і Красою. Якщо би вони спитали БІБЛІЮ: чого вони не мають ані десятої Частки її Визнання та Ціни? чого Її створюються Вівтарі та Храми? — І Сама не знаю, — відповідала би Вона. — Я складаюся з тих же Слів і Висловів, що Ви, та й набагато з Гірших і Барбарських. Але у несмачних Водах моєї Мови, наче у Дзеркалі, Боголіпно сяє невидиме, але Найсвітліше Око БОЖЕ, без котрого вся ваша Користь — Порожня, а Краса — Мертва.

.22.6 Звісно, саме від цього Деревом Життя стає солодкою її Гіркота несмачної Мови, коли Зіпсута Вода Її перетворюється на Вино, що звеселяє Серце Людині [Ів. 2]. І саме за Неї Лише повідає Соломон Наступне: “Підійнялася над усима: Хибної угоди та суєтної доброти жіночої немає в тобі” [Прип. 31:30-31]. Поглянь на Кінець

Приповістей. Бог часто в Біблії означається Роком, Погодою, Благоденством. Наприклад: “Літо Господнє приємне...”, “Це нині Час Сприятливий” [Ісаї 61:2, 49:8. Ці цитати є неточними, доречність їх вжитку нині важко зрозуміти. Для розуміння контексту потрібно враховувати ті варіанти Біблії, з якими працював Великий Учитель Григорій Сковорода та примітки професора Леоніда Ушкалова]. Прочитай Початок Соломонового Проповідника за Час [Еккл. 3:1-8]. Час по-Римськи — TEMPUS. Він означає не лише рух Небесними Колами, але й Міру Руху, що зветься у Давніх Греків *ῥυθμὸς*. Це Слово значить те ж, що й Такт, і це так само грецьке від Слова *τάσσω* (“розташовую”). Та й у теперішніх Музикантів Міра в русі Співу йменується ТЕМПО. І так Темпо в русі Планет, Годинникових Машин і Музичного Співу є тим же самим, що у Фарбах Малюнок. Тепер видно, що значить *ῥυθμὸς* і *tempus*. І премудро Прислів’я каже: “В Полі Пшениця Роком родиться...” Премудро й у Римлян Казали були: “Annus producit, non ager” [“Рік родить, а не лан”]. Малюнок і Темпо є Невидимістю.

.22.7 Байка наша най завершиться цими Аристотелевими за Музику словами:

.22.8 *ῥυθμὸς δὲ χάρισμα διὰ τὸ Γνώριον καὶ συντεταγμένον* [“ритм захоплює, містячи Знайоме та впорядковане” — *Problemata* 19, 38].

.22.9 Хто це розжує, то знає, що значить Ритм. Це Слово в нас на багатьох Вустах, але не в багатьох Умах.

.23.0 Байка двадцять третя
Собаки та Вовк

.23.1 У Тітіра-Пастуха жили Левкόν і Тиріда́м, двоє Собак, у великій Дружбі. Вони прославилися у Диких і Домашніх Звірів. Вовк, спонуканий їхньою славою та підбравши нагоду, долучався до їхньої Дркжби:

.23.2 — Прошу мене жалувати й любити, мої Панове, — Казав із Придворним кривлянням Вовк. — Ви мене високоліпно ошчасливити здатні, якщо зволієте удостоїти мене Місця бути третім вашим другом, чого лесно очікую.

.23.3 Потім наговорив їм за Славних і Багатих Предках своїх, за Модні Науки, в котрих вихований опікуваннєм Батьківським.

.23.4 — Якщо ж, — примовив Вовк, — Прізвишем і Науками хвалитися у розумних Сердець вважається Дурістю, то маю ліпші Заходи для впровадження себе у вашу Любов. Я за становитістю з Обома вами сходжуся, а Голосом і Волосом — із Паном Тирідамом. Найдавніше Прислів’я: *Similem ducit Deus ad similem* [Подібне веде Господь до подібного]. Одного лиш не приховую, що в мене Лисячий Хвіст та Погляд Вовчий.

.23.5 Левкон Відповів, що Тітір на них геть не схожий, однак є третім для них Другом, що він без Терідама нічого робити не починає. Тоді Терідам сказав так:

.23.6 — Голосом і Волосом ти до нас подібний, але Серце твоє — від того далеко. Ми охороняємо Овець, задовільняємося Вовною і Молоком, а ви — Шкіру з них здираєте, з’їдаючи їх замість Хліба. Більше того — не подобається нам Дзеркало твоєї душі, лукавий Погляд твій, косо на Баранця, що біля тебе ходить, позираючий.

.23.7 СИЛА

І Прізвище, і Багатство, і Посада, і Рідня, й тілесні Дарування, й Науки не мають сили утвердити Дружбу. Має Серце одностумців та однакова Чесність Людинолюбної Душі, які у двох або трьох Тілах живуть [Διογένης Λαέρτιος — Βίοι καὶ γνῶμαι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκίμησάντων 5, 1, 20]. Оце є Істинною Любов'ю та Єдністю, за Це поглянь 4-й розділ, 32-й вірш у Діяннях [Святих Апостолів]. І за Це [писав] Павло: “Нема ні Юдей, ні Геллен... Усі-бо ви Одним Є за ХРИСТА ІСУСА”. До Галатів, 3, [28].

.24.0 Байка двадцять четверта Кріт та Рись

.24.1 За Переказами, Звір Рись має настільки Гострий Зір, що на кілька Ліктів Землю проглядає. Він, в Землі побачивши Крота, почав з його сліпоти насміхатися.

.24.2 — Якби ти, дрібна Тварючко, мав моєї Прозорливости хоч Відсоток, ти би міг проникнути крізь самісінький Центр Землі. А оце все щупаєш, сліпий, наче безмісячна Північ...

.24.3 — Будь ласка, припини хвалитися, — відказував Кріт. — Зір твій гострий, але Ум вельми сліпий. Якщо тобі дано те, чого я позбавлений, так і я ж маю те, чого ти не маєш. Коли думаєш за Гострий свій Зір, тоді не забувай і Гострого мого Слуху. Давно мав би, якби мені потрібні були, Очі. ВІЧНА ПРАВДА Блаженної ПРИРОДИ нікого не ображає. Вона, рівну у всьому нерівність роблячи, у Гостроту мого Слуху вмістила Відчуття Очей.

.24.4 СИЛА

.24.5 Глупота в Достатку гордує і свариться, а у Нестачі впадає у зневіру та відчай. Вона в обох Долях нещасна. Там біситься, як у безумній Гарячці, а тут із Ніг валиться, як Стерво. Оця вся Холера звідтіля родиться, що не навчилися Царству Божому і Правді Його, а думають, що у Світі все робиться Навмання, наче у Беззаконних Володіннях.

.24.6 Але розкрий, Бідна Тваре, Очі твої! Та побачиш, що все робиться за найточнішими Правдою та Рівністю, і цим заспокоїшся. Якщо в Багатстві є, чого у Злиднях нема, дошукайся та знайдеш у Злиднях те, чого в Багатстві немає. В якій Землі менше родиться Плодів, там у Нагороду Здорове Повітря. Де менше Журавлини і Чорниці, там менше Скорбугу. Менше Лікарів? Менше Хворих. Менше Золота? Менше Потреб. Менше Ремесел? Менше Марнотратів. Менше Науки? Менше Дурнів. Менше Прав? Менше Беззаконників. Менше Зброї? Менше Війни. Менше Кухарів? Менше зіпсутого Смаку. Менше Визнання? Менше Страху. Менше Солодошців? Менше Суму. Менше Слави? Менше Безславної. Менше Друзів? Менше Ворогів. Менше Здоров'я? Менше Пристрастей. Вік і Вік, Країна і Країна, Народ і Народ, Місто і Село, Юність і Старість, Хвороба і Здоров'я, Смерть і Життя, Ніч і День, Зима й Літо — кожне Становище, Стать і Вік, і всяке Твориво має власні свої Вигоди. Але сліпа Глупота та Дурне Невір'я цього не розуміє. Саме лише погане бачить, неначе Цирюльнічі П'явки, погану Кров висмоктуючі. На це Вік над Віком підносить, Народ вище Народу, незадоволена своїм ані Становищем, ані Країною, ані Віком, ані Сродністю, ані Долею, ані Хворобою, ані Здоров'ям, ні Смертю, ні Життям, ні Старістю, ні Юністю, ні Літом,

ні Зимою, ані Ніччю, ані Днем, і Навмання то підіймається до Небес, то спадає Відчаєм у Безодню, позбавлена як Світла й Духа Віри, так і найсолодшого Миру з байдужістю, і обпікається власним Полум'ям своїх Печалей, щоби здійснилося на ній: “хто ж не вірує, та вже засуджена” [Івана 3:18].

- .24.7 Все ж є Благим, окрім не бачити Царства Божого і Правди Його, крім хворіти Душею та мучитися від Ремства: оце Одне лише є Злим. Оце є Гордість Сатанинська, яка замахується посісти на Престол ВСЕВИШНЬОГО. Саме це є Центром Пекла та Батьком [суєтних] Пристрастей.
- .24.8 "Йов не згрішив, і не сказав на Бога нічого безумного!" [Йов 1:22].
- .24.9 "Я благословлятиму Господа кожного часу" [Пс. 33:2 (грецька нумерація)].
- .24.10 Це є Світлом ІСТИНИ та Відання Божого. Тому й Священників звать “Серцями, Божим Світлом сяючими серед безвір'я”.
- .24.11 "Ви є Світлом Світу" [Матв. 5:14].
- .24.12 "Які гарні Ноги благовісників Миру..." [Ісая 52:7].
- .24.13 "Святи їх во ІСТИНУ ТВОЮ ..." [Ів. 17:17].

.25.0 Байка двадцять п'ята
Лев та Мавпи

.25.1 Лев спить навznak, а сплячий — вельми схожий на мертвого. Натовп різного роду Мавп, поставившись до нього, як до мертвого і наблизившись до нього, почали стрибати й лаятися, забувши Страх і Пошану до Царя свого. А коли надійшов час підйому, поворухнувся Лев. Тоді Мавпи, одним шляхом до нього прийшли, Сімома Шляхами розсипалися. Найстарша, отямившись, сказала:

.25.2 — Наші Предки ненавиділи Лева, але Лев і нині Лев та й у Віки Віків.

.25.3 СИЛА

- .25.4 Лев це Образ БІБЛІЇ, проти котрої постають і сваряться Ідолопоклонні “Мудреці”. Вони думають, що Вона мертва і говорить за Мертвість Стихійну, не замислюючись про те, що у тлінних Її Образах приховується Життя Вічне і що все це постає і підноситься до ЦЬОГО: “Бог наш на Небесах і на Землі...” [Дан. 6:26-27] І не розуміючи, що Джерела Її це Джерела Життя, сваряться, чуючи оце: “Думайте про те, що вгорі, а не про те, що на землі.” [Кол. 3:2] “Нема Його Тут...” [Матв. 28:6, Мар. 16:6, Луки 24:6], а тим часом Хамове Плем’я сміється з нагоди Батькової [Бут. 9:18-27]. А щоразу, як блискає Світло Її відродження, тоді виконується на них: “... воскресне Бог, і розпорошаться вороги Його, і нехай від лиця Його повтікають Його ненависники!” [Пс. 68:1] Ось чому Василій Великий Говорить за Евангеліє, що Воно є ВОСКРЕСІННЯМ Мертвих.
- .25.5 Юда, син Якова, замість Лева Образом невидимого ЦАРЯ та БОГА лежить, і саме тому написано: “Ліг, немов Лев. Хто зсуне Його?” [Чис. 24:9]
- .25.6 Лежить Левиця та Цариця наша, Чиста Діва БІБЛІЯ, і саме за НЕЇ Життя і Воскресіння наше ХРИСТОС промовляє: “Не Вмерло Дівча, але спить...” [Матв. 9:24].
- .25.7 Блажені ті, що не мружать Очі перед блиском Її! Вони хай співають з Давидом: “Які любі оселі Твої...” [орієнтовно Пс. 84:2], “Які, Якове, гарні намети твої...” [Чис. 24:5]
- .25.8 Описувачі Звірів Пишуть, що Лев, народившись, лежить мертвим, допоки жахливим Риком збудить його Отець Його. А це робиться на Третій День. Чи можливо знайти більш Благоліпний для БОЖЕСТВЕННОЇ КНИГИ ОБРАЗ?
- .26.0 Байка двадцять шоста
Щука й Рак
- .26.1 Щука, трапивши солодку поживу, жадібно проковтнула її. Але раптом відчула прихований у тій солодощі Гачок, що зав’яз у її нутрощах. Рак це здалеку побачив і, Наступного дня побачивши Щуку, запитав:
- .26.2 — Чого ж ви, Пані, не веселі? Куди дівався ваш Кураж?
- .26.3 — Не знаю, Брате, чогось Сумно. Думається для Звеселення поплисти з Кременчука до Дунаю. Дніпро наскучив.
- .26.4 — А я знаю вашого Суму джерело, — мовив Рак. — Ви проковтнули Гачок. Тепер вам не допоможе ні швидкий Дунай, ні плодоносний Ніл, ні веселовидний Меандр, ні золоті Крильця. [Очевидно, “Крильця” — це давня назва якоїсь славетної річки. Див. Abarim Publications' Biblical Dictionary: The New Testament Greek word: πτερυξ]
- .26.5 СИЛА
- .26.6 Рак щиру правду каже. Без Бога і за Морем зле. А Мудрій Людині весь Світ є Вітчизною. Всюди їй і завжди добре. Вона добро не збирає там і там, але Всередині себе носить його. Воно їй Сонцем є в усіх Часах, а Скарбом у всіх місцинах. Не її місце, але Вона освітлює місце, не вигнанка, але Мандрівниця, й не Вітчизну кидає, а Вітчизну перемінює. На якій Землі Прибулець, тієї Землі й Дитина, маючи Всередині себе Народне Право, за котре Павло:

.26.7 “Бо ми знаємо, що Закон духовний ...” [Рим. 7:14]

.26.8 Страх Господень — Джерело Мудрости (Пс. 111:10, Прип. 1:7; 9:10) та Веселоців, і довгих днів. А невір'я — найсолодша Пожива, що приховує Найгіркішу Отруту. Важко цю Отруту помітити. Важко збагнути Беззаконня. “Гріхопадіння Хто розуміє?” (орієнтовно Пс. 19:13) Та людина, що збагнула Страх Божий. Корінь його гіркий, але Плоди найсолодші. А Беззаконня — це Гачок, солодощами обкладений, що вражає душу.

.26.9 А чи не Честолюбство тебе тягне до Гріха? Воно є солодощами, які оповили вудку. А чи Плотські Солодощі полонили? Проковтнули ви Вудку. А чи за Сріблом погналися і впали у Неправду? Полонені Вудкою. Заздрість, чи Помста, Гнів або Відчай зав'язли в Душі твоїй? Проковтнули Вудку, щодо котрої [свідчив Апостол] Павло: “Жало же Смерти — Гріх” [1 Кор. 15:56]. А чи Безбожжя оселилося у Серці вашому? Проковтнули Вудку, щодо котрої Ісая “Не радіти Нечестивим...” [Іс. 48:22; 57:21] “Безумний говорить у серці своїм: Нема Бога!” [Пс. 14:1; 53:2] А чи Ворогування з Богом запанувало Всередині вас? Пожерли Вудку, щодо котрої Мойсей: “Проклятий ти в Місті та проклятий ти на Селі...” [Повт. 28:16] Мучить Душу твою Страх Смерти плотської? Зав'язла в ній Вудка, щодо котрої Ісая: “Беззаконники розбурхаються і спочити не можуть” [Іс. 57:20]. Гріх — це жити за Законом плотських Вудок і пристрастей наших, воюючих проти Закону Розуму нашого. Така людина де сховається? Яке місце звеселить її? Які Набутки розкуражать Серце її? [тобто зроблять “серце” грайливим і піднесеним] В Душі своїй і в Серці своєму всюди і завжди носить нещастя. Поглянь і послухай нещасного Раба!

.26.10 “...бажання лежить у мені, але щоб виконати добре, того не знаходжу.” [Рим. 7:18]

.26.11 Оце Істинна Гниль! “Кожна людина, хто чинить гріх, та раб гріха.” [Ів. 8:34]

.27.0 Байка двадцять сьома
Бджола і Шершень

.27.1 — Скажи мені, Бджоло, чого ж ти така Дурненька? Знаєш, що трудів твоїх Плоди не стільки для тебе самої, скільки для Людей корисні. І тобі Часто і на шкоду, приносячи замість винагороди Смерть. Однак не перестаєте дуркувати, Мед збираючи. Багато у вас голів, але без мізків. Видно, що ви без толку в Мед залюбилися.

.27.2 — Ну і дурень же ж ти, Пане Раднику, — відповідала Бджола. — Мед любить їсти і Ведмідь, а Шершень теж лукаво дістає. І ми би могли здобувати злодійськи, як інколи наша братія і робить, якщо би ми тільки попоїсти любили. Але нам незрівненно більша Забава збирати Мед, аніж поїдати. До цього ми народжені та не припинемо, доки не Помремо. А без цього жити навіть у Достатку Меду для нас — це сама лише найлютіша Смерть.

.27.3 СИЛА

.27.4 Шершень — це Образ Людей, живучих привласненням Чужого і що народжені на те

лише, щоби їсти, пити і т.д. А Бджола — це Герб мудрої Людини, яка у сродному ділі трудиться. Багато які Шершні без толку кажуть: для чого цей, наприклад, Студент вивчився, а нічого не має? Нащо ж Учатися, якщо не має Достатку?.. Не міркуючи Слів Сирахових: “Веселощі Серця — життя Людини” [Сирах 30:23], і не розуміючи, що сродне Діло є для нього найсолодшим Бенкетом. Погляньте на Правління Блаженної Природи та навчіться. Спитайте вашого Хорта, коли він веселіший? — Тоді, — відповідає вам, — коли жену Зайця. Коли смачніший Заєць? — Тоді, — відповідає Польовничий, — коли ганяю. Погляньте на сидячого перед вами Кота. Коли він куражніший? Тоді, коли цілу Ніч бродить або сидить біля Норохи, хоча, зловивши, не їсть Мишу. Закрий у Достатку Бджолу, так чи не помре вона із туги у той час, коли могла б Літати квітоносними Луками? Що гіркіше, аніж плавати в Достатку та смертельно мучитися без сродного Діла? Немає мучительніше, ніж хворіти Думками, а хворіють Думки, коли облишили сродне Діло. І немає нічого радісніше, аніж жити за Природою. Солодкий тут труд тілесний, терпіння тіла і сама Смерть його тоді, коли Душа, Володарка його, сродним Усолоджується Ділом. Або так жити, або слід Померти. Старий Катон чим мудрий і щасливий? Не достатком, ні Посадою. Тим, що слідуватиме Природі, як видно у Ціцероновій Книжечці “Про Старість”. Природа одна є наймилосердніша Мати та Премудра Путевідниця. Ця преблагá будівнича неситим дарує багато, а мало дає задоволеним малим.

.27.5 Але ж треба розкусити, що значить жити за Природою. Не Закон скотських Членів і Хітей наших, але значить Блаженне те ЄСТВО, що зветься у Богословів ТРИСОНЯЧНЕ та вічно приписує всякому Твориву відповідну Частину і сродність. Саме за це Єство сказав давній Епікур наступне:

.27.6 “ПОДЯКА БЛАЖЕННІЙ ПРИРОДІ ЗА ТЕ, ЩО ПОТРІБНЕ ЗРОБИЛА НЕВАЖКИМ, А ВАЖКЕ НЕПОТРІБНИМ”

.27.7 А оскільки в Бозі немає Чоловічої статі або Жіночої, але все в Ньому, й Він у всьому, на те каже Павло: “Що є всяке в усьому...” [Еф. 1:23; 1 Кор. 15:28]

.28.0 Байка двадцять восьма
Олениця і Кабан

.28.1 В Карпатах Олениця побачила свійського Кабана:

.28.2 — Бажаю Здоров’я, Пане Кабане, — стала вітатися. — Радію, що вас...

.28.3 — Що ж ти, Нікчемо, така непоштива? — скрикнув, надувшись, Кабан. — Чому ти мене називаєш Кабаном? Хіба не знаєш, що мене призначено Бараном? Маю на це Патент, і що рід мій походить від Найблагородніших Бобрів, а замість Опанчі для цього Образу ношу на Публіку здерту з Вівці Шкуру.

.28.4 — Прошу вибачити, ваше Благородіє, — сказала Олениця, — я не знала. Ми, прости, судимо не за Вбранням і Словами, але за Справами. Ви так же, як до того, риєте Землю і ламаєте Тини. Дай Боже вам бути й Конем.

.28.5 СИЛА

- .28.6 Не припиняємо дивуватися Дурням, що знехтували найбільш чесним і безцінним Бісером Добродійства та упослідили його. На те Лише, щоби продертися на Посаду, зовсім їм несродну, Котру їм Змій у Вухо нашептав, що Ім'я та Одіж перетворять їх на Щось, а не Життя Чесне, гідне Посади? Оце точно як Граки Езопови, що вбиралися в Чуже Пір'я. Пошита з таких людей спільнота подібна до Судна, в котрому ішли морем вдягнені по-Людськи Мавпи, та жодна керувати не вміла. Якщо хто Просвітлене Око має, як багато бачить оцих Віслюків, одягнутих у Лев'ячі Шкури? А навіщо вдягнуті? На те, щоби вільніше могли жити за рабськими своїми Прихотями, дратувати Людей та проламуватися крізь Законів Громадянських Огорожі. А з Достойних Честі на непошану скоріше за все не сердяться, як оті Мавпи з Віслюками й Кабанами. Існує давнє Гелленське Прислів'я:
- .28.7 Мавпа є Мавпою, навіть якщо Вдача Золота.
- .28.8 Згадує і Соломон про Свиню із Золотим у Ніздрях її Кільцем. Прип. 11:22.
- .28.7 Знаю, що точно Він це каже про тлінні Фігури з грязева, в яких загрузло та сховалося КІЛЬЦЕ Вічного Царства Божого. Але й кажу, що можна зазначити і стосовно тих [художніх образів], від яких воно [КІЛЬЦЕ] взяте до Біблії, роблячи її дивовижною. [В оригіналі “для особливого Образованія”. Підказку, що таке “особливое образование” дивімося у книзі П. А. Словцова “Похвальное слово ...” (С-Пб, 1807) на ст. 10.] Добросердечні та Прозорливі люди різними Фігурами зображали гидку Душу тих, на Саме лише Зло живучих і притягуваних Опудал. Є і в Малоросії Прислів'я:
- .28.8 Далеко Свиня від Коня.
- .29.0 Байка двадцять дев'ята
Старуха та Гончар
- .29.1 Старуха купляла Горщики. Захопленість молодих років у ній досі грала.
- .29.2 — Скільки цей гарнесенький?..
- .29.3 — За цей візьму хоча би 3 Полушки [хлібина коштувала, умовно, 4 “полушки”, тобто одну копійку], — відповідав Гончар.
- .29.4 — А за отого гиденького (оце він!), звичайно, Полушка...
- .29.5 — За отого нижче аніж дві Копійки не візьму...
- .29.6 — Що за Диво?..
- .29.7 — У нас, Бабко, — сказав Майстер, — не очима обирають. Ми випробовуємо, як чисто Дзвенить.
- .29.8 Баба, хоча була не прости́х смаків, однак не могла більше говорити, а лише сказала,

що й сама вона давно це знала, та не подумала.

.29.9 СИЛА

.29.10 Звісно, ця премудра Ева є Прабабою всіх тих Кмітливців, котрі Людину оцінюють за Одягом, за Тілом, за Грошима, за Житлом, за Брэндом, не за її життя Плодами. Оці Правнуки, маючи той самий Смак, цілком доводять, що вони є Плід від цієї Райської Яблуні. Чисте, і як Римляни казали, Candidum (“біле”), і незаздрісне Серце, Милосердне, Терпляче, Куражне, Прозорливе, Стримане, Мирне, Віруюче в Бога та Покладене на Нього в усьому, — ось Чистий Дзвін та Чесна Душі нашої Ціна! Згадує й *Посудина обрана Павло* про Посудини на Честь і на Нечесць. 2 Тим. 2:20 та Рим. 9:21. “Серце дурного подібне до розбитої посудини, і не утримає у собі ніякого знання”. Сирах 21:17.

.29.11 Відомо, що в Царських Домах є Порцеляні, Срібні й Золоті Унітази. Звісно, глиняний і дерев’яний Посуд, Їжею наповнюваний, Достойніший за них. Так, як блаженський сільський Храм Божий шанованіший за Панський Оксамитом оздоблений Нужник. Глиб́о́ке Великоросійське Прислів’я оце: НЕ КРАСНА ИЗБА УГЛАМИ, КРАСНА ПИРОГАМИ.

.29.12 Довелось мені у Харкові поміж премудрих ЕМБЛЕМАТ на Стіні Зали бачити наступну: Зображено схожого на Черепаху Гада із видовженим Хвостом. Посеред Панцира сяє велика Золота Зірка, його прикрашаючи. Тому Він у Римлян звався STELLIO, а Зірка STELLA. Але під ним тлумачення написане наступне: “SUB LUCE LUES”. Тобто: “Під сяйвом Зараза”.

.29.13 Сюди належить Прислів’я з Евангелія: “Гроби поваплені” [Матв. 23:27].

.30.0 Байка тридцята
Соловей, Жайворонок і Дрізд

.30.1 Серед високотравного Степу стояв Сад, житло Солов’їв і Дроздів. Жайворонок, прилетівши до Солов’я:

.30.2 — Здрастуй, Пане співаче, — сказав йому.

.30.3 — Здрастуй і ти, Пане Соловею, — відповідав йому Співак.

.30.4 — Для чого ти мене твоїм же Ім’ям називаєш? — спитав Жайворонок.

.30.5 — А ти для чого мене називаєш Співаком?..

.30.6 ЖАЙВОРОНОК. Я тебе не без Причини назвав Співаком. Твоє Ім’я у Давніх Гелленів було ἀηδών, тобто Співак, а ὀδὴ Пісня.

.30.7 СОЛОВЕЙ. А твоє Ім’я у Давніх Римлян було Alauda, тобто Славій, а “славлю” — Laudo. [З точки зору більш сучасної науки “соловей” походить від забервлення пташки,

див. ст. 348 5-го тому ЕСУМ]

- .30.8 ЖАЙВОРОНОК. Якщо так, тепер починаю тебе більше любити і прилетів просити твоєї Дружби.
- .30.9 СОЛОВЕЙ. О простаче! Хіба можна випросити Дружбу? Треба ж народитися для неї. САМ ЛИШЕ БОГ Є СІЯЧЕМ ДРУЖБИ. Я часто співаю оцю мою Пісеньку, котрій навчений від Батька мого: “Ὁμοιον πρὸς ὁμοιον ἄγει Θεός”. (Тобто ПОДІБНОГО ДО ПОДІБНОГО ВЕДЕ БОГ)
- .30.10 ЖАЙВОРОНОК. І мій Батько цю Пісеньку співає. Я ж до тебе як в іншому, так і в цьому подібний. Ти оспівуєш Христа, всього Творива Господа, а я ЙОГО же славлю, та в цьому вся наша Забава.
- .30.11 СОЛОВЕЙ. Добре, я цілком твій Друг, якщо в Саду жити станеш.
- .30.12 ЖАЙВОРОНОК. А я щирий твій Любитель, якщо в Степу жити станеш.
- .30.13 СОЛОВЕЙ. Ах! Не волочи мене до Степу: Степ мені Смерть; як ти в ньому живеш?
- .30.14 ЖАЙВОРОНОК. Ах! Не волочи ж мене до Саду: Сад мені Смерть; як ти в ньому живеш?..
- .30.15 — Годі вам, Братове, дуркувати, — мовив, неподалік сидючи, Дрізд. — Бачу, ви народжені до Дружби, але не знаєте, як любити. Не шукай теє, що тобі до Вподоби, але те, що Другу корисно: тоді я теж Готовий бути Третім вашим Другом.
- .30.16 По тому, кожен своїм Співом співаючи, затвердили в Бозі Вічну Дружбу.
- .30.17 СИЛА
- .30.18 У цих трьох Пташок Утворюється добра Дружба. Дружбу неможливо випросити, ані купити, ані Силою вирвати. Любимо тих, кого любити народилися, так як їмо те, що нам Природньо, а у Бога для кожної істоти є всяка добра Пожива, але ж не кожній будь-яка. І як не можна Коня з Ведмедем, а Собаку з Вовком припрягти до Коляски, так не можна, щоби не відірвалося Старе Сукно, пришите до нового [Матв. 9:16, Мар. 2:21, Луки 5:36], а Гнила Дошка, приклеєна до нової. Така ж незгода є поміж Двома віддалених Природ Людьми, а найбільша несродність між Злим і добрим Серцем. Жайворонок із Дроздом і Солов'єм дружити може, а з Яструбом, Нетопирем — не може. Якщо Бог розділив, тоді хто сполучить? Премудре і прадавнє щодо цього є Прислів'я:
- .30.19 “Ὁμοιον πρὸς ὁμοιον ἄγει θεός.
- .30.20 SIMILEM AD SIMILEM DUCIT DEOS.
- .30.21 ПОДІБНОГО ДО ПОДІБНОГО ВЕДЕ БОГ.
- .30.22 Лишень не переносить Жайворонок життя в Саду, так само, як Соловей у Степу. Це в Гелленів звалося *Αυτίλαθια* (РІЗНОПЕРЕНОСНІСТЬ, або ПРОТИПРИСТРАСНІСТЬ). А в іншому всьому між ними рівна Переносність, *Συμλάθεια* (РІВНОПЕРЕНОСНІСТЬ, або СПІВПРИСТРАСНІСТЬ). Не слід же одне одного примушувати до того, що тебе

веселить, а його мучить. Багато хто згаданому Прислів'ю суперечать: Слід, мов, і Ворогів любити. Безперечно, але дружба так, як Милостиня: багато Ступенів оточують Центр Престолу Її. [Імовірно, це звертання до опису милостині у третій “Бесіді про покаєння” Іоана Золотоустого: “Великий політ у милостині. Вона розсікає повітря, проходить повз місяць, піднімається вище сонячного проміння, досягає до самих небес. Але і там вона не зупиняється. Навпаки, проходить і через небо, охоплює і сонми ангелів, і лики архангелів, і всі вищі сили, і з’являється перед самим Царським престолом.”] Для всіх Доброзичливцем бути можеш, але не Наперсником. По-одному Благодіємо Домашнім і Родичам, а по-іншому Гостям і Мандрівникам. Бог всім Благодія, але не для всіх оце ЙОГО Слово:

.30.23 “Знайшов Я Давида ... чоловіка за серцем Своїм...” [Дії 13:22]

.30.24 А лише для тих, котрі, Серце своє цілком перетворивши в Божественну ВОЛЮ, за все вдячно вірують, надіються, люблять Його та чують:

.30.25 “Ви Друзями Моїми є...” Евангеліє від Івана 15:14.

.30.26 Щаслива людина, яка хоч одну лише Тінь доброї Дружби нажити удостоїлася. Немає нічого дорожче, солодше й корисніше за Неї. Велика Русь [скоріше за все мається на увазі Московія] просвічено приказує: “В Поле Пшеница Годом родится, а Добрый Человек всегда пригодится”. “Где был? — У Друга. Что пил? — Воду. Лучше неприятельского Мёду.” Носиться й у Малоросії Прислів'я: “Не май і сто рублів, як одного друга”.

.30.27 Але не гідні Дружньої Любові підносячі щось вище за Дружбу та не поклалі Її останньою Межею і Станцією всіх своїх справ і бажань. Соловей преславним своїм Ім'ям за власною ініціативою поступається Другу [БХ.30.3]. Солодка вода з Другом, славна із ним і безіменність. Катон сказав: “Пропав той День, що без Користі пройшов”. А Траян (або, можливо, Тит) ясніше висловився: “О Друзі! Пропав мій День, нікому я не став у нагоді”.

.30.28 Усяким Владі, Покликанню, Посаді, Становищу, Ремеслу, Наукам Початок і Кінець — Дружба. Вона ж Фундамент, Цемент і Вінець Суспільству. Вона створила Небо й Землю, зберігаючи Світ Світів у Красі, Порядку та Мирі. “Бог є Любов...” [1 Ів. 4:8, 4:16] А людина, що віддалася Їй, — та вища Законів Громадянських, самим керується Богом. “Кожен, хто в Нім пробуває, не грішить...” 1 Ів. 3:6.

.30.29 “Закон не покладений для праведного, але для беззаконних...” 1 Тим. 1:9.

.30.30 Не треба подавати Трубами Воду туди, де вивергає Найчистіше Пиття саме Джерело, всіх Потічків Отець і Голова.

.30.31 "...для Пана Свого стоїть або падає..." Рим. 14:4.

.30.32 До цієї Голови нас приводити — це Обов'язок Богослів'я, однієї з трьох найголовніших Наук, що дбають за Благоденство Життя. Вчителі їх Називаються в Європі DOCTORES. Єдиним їх предметом є Людина, Медицина лікує Тіло, Правознавство Страхом приводить кожну людину до Обо'язку, а Богослів'я з Рабів робить Синами та Друзями Божими, вливаючи в Серце їхнє Волю вільну до того, до чого Громадянські Закони силою тягнуть. “Тому ти вже не раб, але син.” Гал. 4:7. Чим більше таких у Суспільному Житті, тим Воно щасливіше, і не дарма існує Прислів'я:

- .30.33 “Добре Братство ліпше за Багатство.”
- .30.34 А що сказано за Дружбу, те ж підходить і щодо Становища. Як до Дружби, так і до нього [найпідходящого становища в суспільстві] Провідником вірним є ПРИРОДА. Щасливі слідуєчі за нею. Втім, як згадані Пташки Зображають Вірного, Обраного за Природою, себто за Богом, Друга, так Друг є Фігурою та Образом Священної БІБЛІЇ. Поглянь на Розділ 6, вірш 14 Сираха. [Сирах 6:14-17: “Вірний друг — міцний захист: хто знайшов його, знайшов скарб. Вірному другові немає ціни, і немає міри доброти його. Вірний друг — лікування для життя, і ті, що бояться Господа, знайдуть його. Хто боїться Господа, направляє дружбу свою так, що, який він сам, таким стає і друг його.”] Читай якнайдовше і розумій, що ХРИСТОС є всіх тих Слів МЕТА. Він є Премудрістю БОЖОЮ, що Мовить до нас:
- .30.35 "Ви Друзі мої ..." [Ів. 15:14]
- .30.36 "Це Мати Моя і Брати..." Марка, Розділ 3, [вірш 32].
- .30.37 І як Здійснювачі Волі Божої є Матір'ю і Братами Христовими, так їм — БІБЛІЯ. Поглянь на Кінець 14 Розділу і на Початок 15 Сираха. Точно за Біблію Мова: “Зустріне його, як Мати...” [Сирах 15:2]
- .30.38 Скажи мені, що є Другом? Слуга та Доброзичливець. Яке ж ліпше Служіння, аніж привести до Відання Божого? Все є Лжею, себто непостійне та не тверде, окрім Бога. Але БІБЛІЯ вчить про Бога.
- .30.39 “Я на це народився... щоби свідчити ІСТИНУ.” Ів. 18:37.
- .30.40 "Слово твоє є ІСТИНОЮ". Розділ 17 Івана, [вірш 17].
- .30.41 Все наше Життя в Руці Божій [Прип. 21:1; Ек. 9:1; Прем. 3:1]. Це значить вроджене нам призначення Харчів, Становища, Дружби... Найменша Справа без Його керівництва є невдалою. “...без Мене нічого чинити не можете ви.” [Ів. 15:5] Хто знає Бога, та людина знає План і Шлях Життя свого. Що є Життя? Це всіх Справ і Рухів твоїх Сніп. Бачиш, що пізналі Бога все своє розуміють. Ось для чого сказано:
- .30.42 “Вірний друг — міцний захист...” [Сирах 6:15]
- .30.43 Нічому нас Біблія не навчає, окрім Богознання, але цим самим усьому навчає. І як хто має Очі — все бачить, так хто Відчуває Бога все розуміє і все має, все, що для себе. А якщо Черепаха Крил не має: яка Потреба? Вони для Птаха потрібні. Не в тому досконала Премудрість, щоби весь Світ дослідити. Хто це може? А неможливе і непотрібне — є одним і тим же. Але якщо все знаєш, що для тебе потрібне, оце значить досконалу Мудрість. Передивившись всі Планети та придбавши всі Мірила, не маючи і не знаючи того, що для тебе — будеш і Малопродуктивною людиною, і не веселою, і не Знавцем. Бо перевідавши всі дороги і не звідавши свою — нічого й не знаєш, і не маєш, і Куражу немає. Та Як же бути можеш із куражем, коли позбавлено для тебе потрібного? Як що дізнаєшся без Найсолодшого та Всежаданішого твого Керівника, СВІТЛА БОЖОГО? Давнє Прислів'я: “Охота гірше неволі”. Зла Охота спонукає Злочинця до жахливих діянь. Але не менш сильна і СВЯТА ОХОТА. Охота, Любов, Вогонь, Світло, Пломінь, Розпал — все те саме.

- .30.44 “БОГ є ЛЮБОВ...” [1 Ів. 4:8, 4:16]
- .30.45 Вона розпалила та спрямувала Апостольські, Пророцькі та Мученицькі Серця на люті Страждання, а Пустельників і Постувальників до найгіркіших Подвигів розпалювала та оживляла їх. За цей просвітлюючий та розпалюючий, але не обпалюючий вогонь Соломон [пише] в Пісні Пісень:
- .30.46 “ЛЮБОВ бо, як та Смерть, кріпка;
Заздрість — як Пекло, люта;
Стріли Її — Стріли Огняні;
Вона — Полумє страшно Палаюче.” Розділ 8 [, вірш 6 Пісні Над Піснями царя Соломона]
- .30.47 Цей Божественний Кураж освітлював темряву їх, відігрівав Відчай, Прохолоджував Спеку, усолоджував Гіркоти, а без цього всяке Щастя є нещасним. І таким чином БІБЛІЯ є наш найверховніший Друг і Ближній, приводячи нас до того, що Єдине Найдорожче і Найлюбезніше. ВОНА є для нас Предками нашими складений ЗАВІТ, зберігаючий Скарби Боговідання. Боговідання, Віра, СТРАХ БОЖИЙ, Премудрість — це одне й те саме. Оце ЄДИНА Істинна Премудрість. Вона “готує Друзів Божих і Пророків”. Книга Премудрости Соломона 7, 27.
- .30.48 “Я полюбив її і знайшов від Юности моєї” [Прем. 8:2]
- .30.49 “Вона прекрасніша за сонце” [Прем. 7:29]
- .30.50 “...виглядає, немов та Досвітня Зоря, прекрасна, як Місяць, як Сонце ясна” [Пісн. 6:10]
- .30.51 “Плоди Її є Чесноти: вона навчає Цнотливості й Розважливості, Справедливості та Мужності, корисніше за які нічого немає для Людей у житті.” [Прем. 8:7]